
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מדיניות דיור והתחדשות עירונית - 40704

תאריך עדכון אחרון 01-03-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אמילי סילברמן
טל אלסטר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: emily.silverman@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד' 18:30 - 20:00

מורי הקורס:
ד"ר אמילי סילברמן,
מר טל-מרדכי אלסטר

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעניק לסטודנטיות ולסטודנטים היכרות עם מגמות במדיניות דיור בארץ ובעולם, מפרספקטיבה עכשווית והיסטורית, ומנקודת מבטם של בעלי עניין שונים (ממשלות, עיריות, קהילות תושבים, יזמים ומתכננים). הקורס יבחן באופן ביקורתי מגמות קיימות בתכנון למגורים ובמדיניות דיור, כגון מדיניות בנוגע לחזקת דיור (tenure), מגבלות פוליטיות ותכנוניות על הגדלת היצע הדיור, ומדיניות פיקוח על שכר דירה. טיעון מרכזי בקורס הוא שתפקיד המתכנן בהקשר של דיור והתחדשות עירונית כולל רכיבים משמעותיים מעבר להבטחת היצע נאות של יחידית דיור. לכן, הקורס יתמקד בהשפעת מדיניות דיור על החיים בעוני ואוכלוסיות מוחלשות, ויעסוק בנושאים כגון דיור בהישג יד והגדרותיו השונות, מנגנונים לתפעול ולמימון של דיור מוזל, ריכוזי עוני ומדיניות למוביליות חברתית עבור משפחות החיות בעוני, ועוד. הקורס מורכב משלוש תמות מרכזיות: הפוליטיקה של היצע הדיור, דיור כמוביליות חברתית, ומגוון חזקות דיור (Tenure) למגוון אוכלוסיות ומצבים. שני המרצים מעורבים בימים אלו בהכנת אסטרטגיית דיור לעיריית תל אביב-יפו, והקורס שואב רבות מניסיון העבודה של כל אחד מאיתנו.

מטרות הקורס:

טעון מרכזי בקורס הוא שתפקיד המתכנן העירוני בהקשר של דיור והתחדשות עירונית כולל רכיבים משמעותיים מעבר להבטחת היצע נאות של יחידית דיור. המטרה היא לסייע לסטודנטים לרכוש ידע וכלים שיאפשרו להם לקדם מחקר, פרויקטים ותכניות דיור והתחדשות עירונית הרגיש לצרכים של אנשים החיים בעוני ואוכלוסיות מוחלשות

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנתח דילמות מרכזיות במדיניות דיור, להעריך את חשיבותן היחסית, ולגבש דעה עצמאית לגביהן
- להעריך בצורה ביקורתית מדיניות הדיור וההתחדשות של ערים אחרות בישראל ובעולם
- להשוות ולנתח גישות שונות לפתרון בעיית השגות הדיור באזורי ביקוש גבוה
- ליצור אינטגרציה בין תובנות תאורטיות בתחום מדיניות הדיור לבין עבודת התכנון היום-יומית בעירויות ובשלטון המרכזי בישראל

דרישות נוכחות (%):

השתתפות פעילה בדיונים בכתיבה, כולל תגובות לחומרי קריאה.

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, דיונים, כתיבה בעקבות קריאה, ראיון עם אדם החי במצוקת דיור, תרגילים, ועבודת חקר בצוותים. אם יתאפשר - גם סיור.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- הגדרות של דיור בהישג יד
- הפוליטיקה של היצע דיור באיזורי הביקוש
- נימבים וימביזם בעיר - ה-machine growth לעומת ה-hypothesis homevoter
- אתגרי דיור של אנשים החיים בעוני
- עידוד בעלות על דיור
- רגולציה על שוק השכירות
- דעיכה, סגרגציה וג'נטריפיקציה של שכונות
- ריכוזי עוני ומוביליות חברתית בשכונות ובערים
- דיור מעורב הכנסה והתחדשות עירונית
- מדיניות הדיור בישראל

חומר חובה לקריאה:

Fischel, William A. 2015. Zoning rules!
דו"ח הוועדה למלחמה בעוני - פרק הדיור

שראל, מיכאל, הביקוש לדירות מגורים ומדיניות המיסים הרצויה

חומר לקריאה נוספת:

לכל שיעור רשימת קריאה, הסילבוס מפורט מופיע במודל.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0%
- הרצאה 0%
- השתתפות 10%
- הגשת עבודה 30%
- הגשת תרגילים 0%
- הגשת דו"חות 0%
- פרויקט מחקר 60%
- בחנים 0%
- אחר 0%

מידע נוסף / הערות:

הקורס מתאים לסטודנטים המעוניינים לכתוב עבודת סמינר על בסיס חקר המקרה או נושא נבחר, באישור המנחים.